

BOSNA I HERCEGOVINA

REPUBLIKA SRPSKA
REPUBLIČKI ZAVOD ZA STATISTIKU

AGENCIJA ZA STATISTIKU
BOSNE I HERCEGOVINE

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

APP P

U P U T S T V O

**ZA PRIKUPLJANJE PODATAKA I POPUNJAVANJE UPITNIKA
ZA ANKETU O PRIVATNIM I POSLOVNIM PUTOVANJIMA**

Mart 2019. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
POGLAVLJE I: Kratka metodološka objašnjenja	
1.1. Svrha ankete	4
1.2. Jedinica posmatranja i jedinica anketiranja	4
1.3. Referentni period	4
1.4. Osnovne definicije	4
1.5. Instrumenti za sprovođenje ankete	6
POGLAVLJE II: Organizacija i sprovođenje ankete	
2.1. Zadaci i obaveze anketara	6
2.2. Zadaci i obaveze kontrolora	8
2.3. Zadaci i obaveze supervizora	8
POGLAVLJE III: Tehnički izgled Upitnika	10
POGLAVLJE IV: Uputstvo za popunjavanje Upitnika	
4.1. Popunjavanje naslovne /identifik. i posljednje stranice Upitnika	12
4.2. Popunjavanje Upitnika APPP	12
Modul 1. Sociodemografska obilježja domaćinstva	12
Modul 2. Broj putovanja	13
Modul 3. Karakteristike privatnih i poslovnih višednevnih putovanja	15
Modul 4. Karakteristike jednodnevnih putovanja	19
Modul 5. Učešće u višednevnim putovanja u 2018. godini	20
PRILOZI:	
Prilog I. SPISAK DRŽAVA	22
Prilog II. SPISAK GRADOVA/OPĆINA	27

UVOD

Statističke institucije u Bosni i Hercegovini (Agencija za statistiku BiH, Federalni zavod za statistiku i Republički zavod za statistiku RS) po drugi put provode Anketu o privatnim i poslovnim putovanjima (APPP).

Anketom o privatnim i poslovnim putovanjima, pored demografskih, obrazovnih i drugih karakteristika stanovništva, prikupljaju se podaci o broju i karakteristikama višednevnih i jednodnevnih putovanja, razlozima odlaska na putovanja, trajanju putovanja, posjećenim destinacijama, navikama stanovnika Bosne i Hercegovine prilikom putovanja, ukupnoj potrošnji (prosječni izdaci na putovanjima uključujući putne troškove, troškove smještaja, hrane i pića, ulaznica, itd.) te drugim karakteristikama stanovništva u BiH. Prikupljeni podaci će omogućiti izračunavanje većeg broja indikatora koji su značajan pokazatelj ekonomskog stanja u zemlji.

Za provođenja ovog anketnog istraživanja pripremljen je Upitnik i Uputstvo koje sadrži neophodna metodološka objašnjenja, uputstvo za popunjavanje obrasca, kao i obaveze svih učesnika u ovom istraživanju. Rad anketara i kontrolora je jedan od najznačajnijih faktora uspješnog provođenja Ankete, te obuhvatnost, kvalitet i preciznost informacija u najvećoj mjeri zavise od toga da li anketar i kontrolor profesionalno obavljaju svoj posao. Za realizaciju ove aktivnosti, putem direktnog intervjua u izabranim domaćinstvima, potrebno je prikupiti prikupiti podatke o broju i karakteristikama višednevnih putovanja (s najmanje jednim noćenjem) i jednodnevnih putovanja (bez noćenja) izvan uobičajene sredine te učešću u višednevnim putovanjima u 2018. godini.

Prilikom pripreme Upitnika i Uputstva korištene su statističke norme sadržane u metodološkim uputama, preporukama i objašnjenjima Eurostata, s ciljem dobivanja međunarodno uporedivih podataka.

POGLAVLJE I: KRATKA METODOLOŠKA OBJAŠNJENJA

Anketa se popunjava metodom direktnog intervjua (licem u lice) uz korištenje papira ili laptopa za upisivanje odgovora. Popunjava se jedan upitnik za jedno domaćinstvo. Na jednoj adresi stanovanja se anketira samo jedno domaćinstvo. Odgovori se baziraju na izjavi ispitanika, s tim da anketar može da sugerise i pomogne ispitaniku da osvježi pamćenje samo u onoj mjeri i pomoću primjera koji su navedeni u Upitniku i ovom Uputstvu.

1.1 Svrha ankete

Svrha provođenja anketnog istraživanja o privatnim i poslovnim putovanjima stanovnika BiH jeste prikupiti podatke o broju i karakteristikama višednevnih putovanja (s najmanje jednim noćenjem) i jednodnevnih putovanja (bez noćenja) izvan uobičajene sredine. Cilj je procijeniti koliko putuju stanovnici /rezidenti BiH, razloge odlazaka na putovanja, dužinu trajanja i glavna odredišta putovanja te koliki su ukupni troškovi putovanja. Za ispitanike koji nisu odlazili na privatna višednevna putovanja prikupljaju se podaci o glavnim razlozima neodlaska na putovanja.

1.2 Jedinica posmatranja i jedinica anketiranja

Jedinica posmatranja u anketi je **domaćinstvo** koje živi u stambenoj jedinici izabranoj u uzorak. Podaci će se prikupljati za osobe, članove domaćinstva, koje su zadnjih 12 mjeseci pretežno boravili ili imaju namjeru boravka u BiH.

Jedinica anketiranja je ispitanik, **osoba starosti 15 i više godina**, koja je zatečena u domaćinstvu u vrijeme anketiranja a koja raspolaže sa najviše informacija o putovanjima (za svoja putovanja) ili za putovanja drugih članova domaćinstva kako bi se izbjeglo intervjuisanje svakog pojedinog člana domaćinstva. Svi članovi domaćinstva mogu učestvovati u davanju odgovara na upitnik u vezi njihovih pojedinačnih putovanja, ukoliko to oni žele. Ako ispitanik ne raspolaže sa svim traženim informacijama iz upitnika i ukoliko drugi članovi domaćinstva koji su sudjelovali u putovanjima nisu prisutni u vrijeme trajanja intervjua potrebno je da ispitanik da najbolju moguću procjenu.

1.3. Referentni period

Anketnim istraživanjem obuhvaćena su sva višednevna i jednodnevna putovanja koja su završila u periodu **od 01. novembra do 31. decembra 2018. godine** kao i pitanja o učešću u višednevnim putovanjima tokom 2018. godine.

1.4. Osnovne definicije

Putovanje se odnosi na aktivnost osoba koje putuju izvan svog uobičajenog okruženja, u poslovne ili privatne svrhe (radi odmora, posjete prijateljima, razonode, kupovine ili u druge lične svrhe), osim svrhe zapošljavanja kod privrednog subjekta - rezidenta u zemlji/mjestu koje se posjećuje. **Putovanje** obuhvata period od vremena odlaska osobe iz uobičajenog okruženja do povratka u isto. Trajanje putovanja se iskazuje u vidu broja noći.

Višednevno putovanje je putovanje sa jednim ili više noćenja, u ukupnom trajanju manjem od godinu dana.

Jednodnevno putovanje je posjeta na kojoj nije ostvareno noćenje, gdje osobe odlaze izvan svog uobičajenog okruženja u poslovne i privatne svrhe (razonoda, zdravlje, rekreacija) i vraćaju se istog dana. Pod jednodnevnim putovanjem se smatra posjeta na kojoj je provedeno određeno vrijeme (najmanje 3 sata) na odredištu, što ne uključuje vrijeme potrebno da se dođe/vrati sa odredišta. Posjetilac koji ne ostvari noćenje na putovanju se smatra jednodnevnim posjetiocom (izletnikom).

Uobičajenu sredinu (okruženje) neke osobe čini neposredna blizina mjesta stanovanja i mjesto rada ili školovanja te ostala često posjećivana mjesta. Prilikom anketiranja, prednost treba dati izjavi ispitanika, odnosno njegovoj **subjektivnoj procjeni** šta on smatra svojom uobičajenom sredinom. Navedene kriterije uobičajne sredine anketar treba koristiti samo kao smjernice za slučajeve kada ispitanik nije siguran da li je njegovo/njeno putovanje bilo izvan uobičajne sredine.

Uobičajna sredina može se odrediti korištenjem navedenih kriterija:

- prelazak administrativne granice prebivališta, uglavnom se ne uključuju putovanja unutar općine, npr. putovanje u kuću za odmor (vikendicu) unutar iste općine ako se često posjećuje, 2-3 puta sedmično, treba posmatrati kao putovanja unutar uobičajenog okruženja.
- trajanje putovanja: jednodnevna posjeta (bez noćenja) je posjeta na kojoj je provedeno najmanje 3 sata na odredištu, što ne obuhvata vrijeme odlaska i povratak sa odredišta; za višednevna putovanja (s noćenjem) ukupno trajanje je manje od jedne godine (365 dana).
- učestalost putovanja posjete, svake sedmice ili dva - tri puta unutar iste sedmice, na isto odredište tokom dužeg vremenskog perioda, smatraju se dijelom životne rutine/ uobičajnog okruženja.
- Svrha putovanja isključuju se ona putovanja koja se realizuju (isključivo) u svrhu održavanja svakodneve životne rutine osobe.

Prilikom anketiranja, prednost treba dati izjavi ispitanika, odnosno njegovoj **subjektivnoj procjeni** šta on smatra svojom uobičajnom sredinom. Navedene kriterije uobičajne sredine anketar treba koristiti samo kao smjernice za slučajeve kada ispitanik nije siguran da li je njegovo/njeno putovanje izvan uobičajne sredine.

Rezident je stanovnik neke zemlje ili područja (mjesto, grad), koji tu boravi ili ima namjeru boravka u trajanju dužem od 12 mjeseci.

Domaćinstvo (višečlano ili jednočlano) je svaka porodična ili druga zajednica lica koja žive zajedno i dijele prostor, hranu i ostalo potrebno za život. Obično udružuju svoje prihode, zajedno planiraju i troše. Samačko ili jednočlano domaćinstvo ima samo jednog člana, koji živi sam u stambenoj jedinici.

Privatne svrhe putovanja su odmor, razgledanje, kupovina, uživanje u hrani i piću, liječenje i wellness, sport i rekreacija, kulturni i sportski događaji, posjete porodici i prijateljima, religija i dr. **Poslovne svrhe putovanja** su konferencije, obuke, seminari, radni sastanci i dr.

Putnička (turistička) agencija je preduzeće koje posreduje u prodaji putničkih usluga (prevoz, smještaj hrana, ulaznice i dr.) trećih lica i prodaje ih kao vlastite usluge.

Turoperater je preduzeće koje organizuje i kreira ponude za putovanja (paket aranžmane) od različitih proizvođača usluga i prodaje nepoznatom kupcu.

On line rezervacija je rezervacije usluge (prevoz, smještaj, ulaznice i dr.) putem web stranice davaoca usluge.

Paket aranžman obuhvata više segmenata organizacije putovanja. Najčešće su obuhvaćeni prevoz, smeštaj, hrana, ulaznice, takse i dr.

Troškovi na putovanju obuhvataju sve izdatke koje je posjetilac imao za putovanje, a nastali su prije samog početka putovanja i za vrijeme putovanja. Iskazuju se kao tačna suma u konvertibilnim markama, a mogu se iskazati i kao procjenjeni troškovi.

1.5. Instrumenti za sprovođenje ankete

Za sprovođenje APPP ankete korišće se sljedeći metodološki instrumenti:

- a) Upitnik APPP (APPP1)
- b) Uputstvo za prikupljanje podataka i popunjavanje Upitnika (APPP2)
- c) Spisak domaćinstava u stambenim jedinicama izabranim u uzorak (APPP3)
- d) Izvještaji o toku anketiranja (APPP4 i APPP5)
- e) Prilozi:
 1. Spisak država
 2. Spisak gradova/općina

POGLAVLJE II: ORGANIZACIJA I SPROVOĐENJE ANKETE

Prema Programu statističkih istraživanja, statističke institucije u BiH vrše pripreme, organizaciju i sprovođenje statističkih istraživanja kao i obradu i publikovanje prikupljenih podataka. Neposredni izvršioци ankete su anketari, kontrolori i supervizori.

Svim učesnicima u anketi važno je naglasiti da su individualni podaci koji se dobiju anketom službena tajna i da su obavezni da poštuju pravila kojima će se ta tajnost obezbjediti. Prikupljeni podaci su povjerljivi i isti će se u skladu sa odredbama navedenih zakona koristiti isključivo u statističke svrhe.

2.1. Zadaci i obaveze anketara

Anketari su osobe koje su odgovorne za pronalaženje izabranih stambenih jedinica i anketiranje domaćinstava u cilju dobijanja traženih informacija, a u skladu sa normama, procedurama i instrukcijama sadržanim u ovom Uputstvu.

U slučaju da se na izabranoj adresi, tj. izabranoj stambenoj jedinici nalaze dva ili više domaćinstava, anketira se ono navedeno u Spisku. Ukoliko u izabranoj stambenoj jedinici ne živi domaćinstvo sa Spiska, anketira se ono koje živi u toj stambenoj jedinici, ili u slučaju da žive dva domaćinstva anketar sam vrši izbor i anketira samo jedno domaćinstvo. Ove slučajeve treba evidentirati na naslovnoj stranici Upitnika APPP1 (indikator domaćinstva).

Rad anketara je nesumljivo jedan od najznačajnijih u anketi. Obuhvatnost, kvalitet i preciznost informacija u najvećoj mjeri ovise od toga da li anketar profesionalno obavlja svoj posao.

Anketar se treba ponašati u skladu sa sljedećim normama i pravilima:

- Aktivno sudjelovati na kursu obuke za anketu;
- Pažljivo proučiti Uputstvo za popunjavanje Upitnika i Upitnike neophodne za provođenje Ankete;
- Pridržavati se svih uputstava koja bude dalo osoblje odgovorno za anketu, uključujući kontrolora i supervizora;
- Izvršiti anketiranje metodom direktnog intervjua ispitanika u cilju prikupljanja informacija;
- Obaviti kompletan razgovor sa ispitnikom, osoba starost 15 i više godina, koja može pružiti sve relevantne informacije za druge članove domaćinstva. Posjetiće domaćinstvo ako je potrebno više puta (najviše tri puta).
- Izvršiti postavljeni zadatak i ispunjavati u potpunosti postavljenu normu u pogledu broja domaćinstava koje treba intervjuisati;
- Predavati kontroloru svakodnevno ispunjene Upitnike sa pravilno unijetim informacijama;
- U slučaju kada ne pronađe izabrano domaćinstvo, obavještava o tome kontrolora.
Anketar ne smije birati domaćinstvo iz druge stambene jedinice za anketiranje;
- Odlazi u posjete domaćinstvima pristojno odjeven i ponašati se maksimalno profesionalno i učtivo, jer je to značajan aspekt za osiguranje saradnje domaćinstva i obezbjeđivanje kvalitetnih podataka;
- Ne smije promijeniti niti jednu informaciju koju dobije od ispitanika;

- Informacije koje pruža ispitanik su **povjerljive** i ne smiju se pokazivati drugim osobama niti komentarisati, izuzev kontroloru ili drugom osoblju angažovanom na APPP;
- Kada se vrši anketiranje ne treba da vodi druge osobe koje nisu članovi radnog tima Ankete;
- Ne vrši pritisak na ispitanike, niti ih navodi da odgovaraju davanjem lažnih obećanja i informacija;
- Za vrijeme trajanja ankete ne smije obavljati niti jedan drugi posao;
- Sve prikupljene informacije moraju da predaju kontroloru bez ikakve izmjene ili uništavanja.

U cilju adekvatnog osiguranja odvijanja aktivnosti na provođenju ankete, anketari su u obavezi da poštuju utvrđene procedure za obavljanje razgovora u domaćinstvu.

Kada se kontaktiraju izabrana domaćinstva, anketar bi trebao tražiti da razgovara sa ispitanikom, osobom starosti 15 i više godina, koja je zatečena u domaćinstvu u vrijeme anketiranja a koja raspolaže sa najviše informacija o putovanjima svih članova domaćinstva kako bi se izbjeglo intervjuisanje svakog pojedinog člana domaćinstva. Treba učtivo i prijateljski pozdraviti tu osobu, potom se predstaviti i dati osobi pismo za domaćinstvo. Ukratko objasniti svrhu ankete, značaj projekta i potrebu da članovi domaćinstva sarađuju tokom provođenja Ankete.

Mogući način predstavljanja anketara i ankete može biti sljedeći:

“Dobar dan, radim za Agenciju za statistiku BiH, koja provodi anketu o privatnim i poslovnim putovanjima na području Brčko Distrikta. Vaša saradnja i dobijeni odgovori su veoma značajni za uspjeh ove ankete. Svrha ovog istraživanja je dobivanje informacija o broju i karakteristikama višednevnim i jednodnevnim putovanja članova Vašeg domaćinstva”.

Anketar, zatim veoma kratko treba da objasni ostale ciljeve ankete i **obavezno naznačiti da su podaci koji se prikupljaju povjerljivi**. Ovo isticanje povjerljivosti je od ključne važnosti da bi se izbjegao svaki strah od zloupotrebe datih odgovora. Treba naglasiti da je ovo regulisano i postojećim zakonima o statistici na nivou BiH i entiteta.

Anketiranje/intervjuisanje: Kada počne anketiranje treba se pridržavati sljedećih uputa:

- Odvojiti dovoljno vremena za intervjuisanje;
- Izbjegavati svaki razgovor ili stav koji bi mogao voditi u diskusiju sa sagovornikom; držati se samo teme iz ankete;
- Izbjegavati što je više moguće, intervjuisanje u prisustvu osobe koja nije član domaćinstva; Ispitanik bi mogao davati drugačije odgovore u prisustvu druge osobe;
- Ne nalaziti se iznenađenim bilo kojim odgovorom ispitanika;
- Štriktno se pridržavati redosljeda i forme pitanja iz Upitnika;
- Čitati pitanja bez ikakvog vršenja uticaja na ispitanika i sugeriranja mogućih odgovora; npr. «Je l' tako da ste imali višednevno putovanje»;
- Uvijek ostavite ispitaniku dovoljno vremena da vam odgovori na postavljeno pitanje;
- Pitanja obavezno čitati onako kako su napisana u Upitniku. Ako ispitanik ne razumije, objasniti mu pažljivo koja je svrha pitanja, pazeći pri tome da se ni na koji način ne izmijeni smisao pitanja;
- Na samom kraju anketiranja, pažljivo provjeriti Upitnik da se osigura da nema propuštenih odgovora ili odgovora upisanih na pogrešno mjesto; u slučaju da istih bude iskoristite prisustvo ispitanika da ih ispravite. Imajte na umu da će kontrolor još jednom provjeriti Upitnik, tako da će anketar, u slučaju ispuštenih ili pogrešno upisanih odgovora, morati još jednom posjetiti to domaćinstvo i ispraviti greške;
- Anketiranje završiti zahvalivši se ispitaniku za pružene informacije.

Na početku provođenja ankete kontrolori će uručiti anketarima sljedeće dokumente i materijale:

- Akreditaciju od strane nadležne statističke institucije u BiH;
- Potreban broj Upitnika APPP1;
- Uputstvo za popunjavanje Upitnika (APPP2);

- Spisak domaćinstva u stambenim jedinicama izabranim u uzorak (APPP3);
- Pismo za domaćinstvo kojim se traži saradnja;
- Izvještaj anketara o toku anketiranja (APPP4);

Anketar predaje svom kontroloru izvještaj u traženoj formi o obavljenom terenskom radu. Nakon što se u potpunosti završi terenski rad, anketar vraća kontroloru sva dokumenta i materijale.

2.2. Zadaci i obaveze kontrolora

Kontrolori su osobe odgovorne za terensku organizaciju rada, usmjeravanje i koordiniranje rada anketara.

Kontrolor treba da se ponaša u skladu sa sljedećim normama i pravilima:

- Prisustvuje obuci za anketu;
- Potpuno poznaje sva uputstva i obrasce, neophodne za sprovođenje ankete, a posebno postupak anketiranja i popunjavanja Upitnika;
- Organizuje rad anketara na terenu koji su mu dodijeljeni;
- Sarađuje sa anketarima u toku anketiranja (na dogovorenoj lokaciji i telefonom);
- Rješava sve probleme s kojima se anketari susreću na terenu i, po potrebi, kontaktira sa odgovornim osobama iz nadležnih statističkih institucija;
- Vršiti stalnu kontrolu materijala preuzetog od anketara i da, po potrebi, zahtjeva od anketara da na licu mjesta (u domaćinstvu) izvrši ispravku;
- Cjelokupan prekontrolisani materijal dostavi supervizoru.

Prilikom preuzimanja materijala od anketara kontrolor je dužan da izvrši sljedeće kontrole:

- Da li je anketiranje obavljeno u svim domaćinstvima koja žive u izabranim stambenim jedinicama (provjerava potpunost obuhvata), nakon kontrole pojedinačnih Upitnika APPP1;
- Da li su podaci sa spiska izabranih domaćinstava – APPP3- ispravno uneseni u Upitnik APPP1;
- Da li je bilo odbijanja ispitanika/članova domaćinstva da odgovore na pojedina pitanja u Upitniku;
- Da li je potpun i čitak odgovor koji je anketar trebao tekstualno upisati (naziv zemlje/općine, glavnog odredišta putovanja i modaliteti ostalo), i da prema priloženim spiskovima izvrši odgovarajuće šifriranje.

Na početku provođenja ankete supervizori će uručiti kontrolorima sljedeće dokumente i materijale:

- Akreditaciju od strane nadležne statističke institucije u BiH;
- Potreban broj Upitnika APPP1;
- Uputstvo za popunjavanje Upitnika (APPP2);
- Spisak domaćinstva u stambenim jedinicama izabranim u uzorak (APPP3);
- Pismo za domaćinstvo kojim se traži saradnja;
- Izvještaj anketara o toku anketiranja (APPP4);
- Izvještaj kontrolora o toku anketiranja (APPP5).

Kontrolor predaje supervizoru izvještaj u traženoj formi o obavljenom radu. Nakon što se u potpunosti završi rad, kontrolor vraća supervizoru sva dokumenta i materijale.

2.3. Zadaci i obaveze supervizora

Supervizori su osobe odgovorne za terensku organizaciju rada, usmjeravanje, koordinaciju i kontrolu rada kontrolora i anketara.

Zadaci supervizora su sljedeći:

- Kontrolisati pravilnost rada kontrolora i anketara u svim fazama njihovog rada;
- Davati tumačenja pojedinih spornih pitanja koja se pojave u toku provođenja ankete;
- Brinuti se o dosljednoj primjeni uputstva;
- Vršiti kontrolu materijala preuzetih od kontrolora;

- Provjeriti kompletnost, ispravnost i sređenost preuzetog materijala;
- Pokrenuti određene mjere prema kontrolorima i anketarima, ukoliko utvrdi da u preuzetom materijalu ima većih nedostataka

Na početku provođenja Ankete nadležna statistička institucija u BiH će uručiti supervizorima sljedeće dokumente i materijale:

- Akreditaciju za kontrolore i anketare;
- Potreban broj Upitnika APPP1;
- Uputstvo za popunjavanje Upitnika (APPP2);
- Spisak domaćinstva u stambenim jedinicama izabranim u uzorak (APPP3);
- Pismo za domaćinstvo kojim se traži saradnja;
- Izvještaje o toku anketiranja (APPP4 i APPP5).

Supervizor predaje nadležnoj statističkoj instituciji u BiH izvještaj u traženoj formi o obavljenom radu. Nakon što se u potpunosti završi rad, supervizor vraća nadležnoj statističkoj instituciji u BiH sva dokumenta i materijale.

POGLAVLJE III: TEHNIČKI IZGLED UPITNIKA

Upitnik APPP sadrži sljedeće module:

1. Sociodemografska obilježja domaćinstva
2. Broj putovanja
3. Karakteristike privatnih i poslovnih višednevnih putovanja
4. Karakteristike jednodnevnih putovanja
5. Učešće u višednevnim putovanjima u 2018. godini

Upitnik APPP se sastoji iz pet modula, i to: Modul 1. koji se popunjava za sve članove domaćinstva, Modul 2. koji se popunjava za sve osobe koje su ispunile traženi kriterij rezidentnosti iz Modula 1. (Pitanje 1), Moduli 3. i 4. u koje se unose karakteristike posljedna tri završena putovanja i Modul 5. učešće u putovanjima u 2018. Pored toga, Upitnik se i tehnički razlikuje, u Modul 1. podaci se upisuju vodoravno, jedan red za jednog člana domaćinstva, dok se za ostale module podaci upisuju uspravno, npr. jedna kolona za jedno putovanje.

Redni broj pitanja (kolona): redoslijed pitanja u Upitniku je veoma važan jer uspostavlja logičnu cjelinu definiranja ponašanja i statusa u aktivnosti intervjuisanih osoba.

Tekst pitanja: anketar čita tekst pitanja ispitaniku na osnovu koga dobija odgovarajuću informaciju iz ankete.

Redni broj članova domaćinstva: svaki član domaćinstva na samom početku anketiranja dobija odgovarajući redni broj koji se određuje prema tačno utvrđenim kriterijima koji su objašnjeni u samom uputstvu za popunjavanje.

Modalitet odgovora: predstavlja moguće odgovore na postavljeno pitanje. U nekim pitanjima naveden je i modalitet "ostalo", koji teba da se koristi **samo** u slučaju kada se odgovor ne može svrstati ni u jedan od navedeni modaliteta. Ukoliko je odgovor na pitanje Ne zna/ Odbija da odgovori, unosiće se oznake **K - ne zna; R - odbija**.

Šifra modaliteta: je brojana oznaka pored modaliteta koju anketar upisuje na predviđeno mjesto i predstavlja izabrani modalitet.

Filteri: uobičajeno pitanja se postavljaju po redu. Međutim, u nekim slučajevima određeni odgovor na pitanje sugerira koje se pitanje postavlja sljedeće ili koje treba biti preskočeno. U zavisnosti od datog odgovora, neka pitanja se postavljaju, a neka druga se preskaču. Da bi se to osiguralo, Upitnik se popunjava redom, idući naprijed i pravilno prateći filtere. To olakšava anketaru da obavlja ispitivanje bez vraćanja nazad i provjeravanja prethodnih odgovora.

Kućice za unos odgovarajuće šifre modaliteta: to je mjesto predviđeno za upisivanje odgovarajuće šifre.

Tipovi podataka za upisivanje: većina podataka koji se evidentiraju na osnovu informacije je **prepis**. To je slučaj kada pitanje ima unaprijed određene šifre za različite očekivane odgovore. Anketar treba identificirati odgovarajuću šifru i upisati je u odgovarajuću kućicu. Na dio pitanja se odgovara upisivanjem odgovarajućeg teksta prema uputama.

Da bi se izbjegle greške u upisivanju šifara u kućice, anketar mora biti posebno pažljiv i voditi računa da upiše šifru odgovarajućeg modaliteta u kućicu za odgovor koja je predviđena za osobu koju ispituje ili za koju upisuje podatke na osnovu odgovora druge osobe iz domaćinstva. S obzirom da je kućica za odgovor koja se upisuje udaljena od identifikacione šifre osobe (tj. rednog broja) i udaljena od mjesta gdje su tekst i modaliteti pitanja, anketar mora paziti da proces upisivanja bude tačan.

Većina pitanja u anketi su **zatvorenog tipa** – znači čita se tekst pitanja i jedan po jedan modalitet odgovora.

Ispravljanje grešaka u Upitniku: Upitnik se popunjava hemijskom olovkom. U slučaju greške prekrížiti podatak tako da se vidi prekríženi sadržaj, a zatim upisati ispravan odgovor iznad iste kućice.

POGLAVLJE IV: UPUTSTVO ZA POPUNJAVANJE UPITNIKA

4.1. Popunjavanje naslovne/identifikacione i posljednje stranice Upitnika

Za svako izabrano domaćinstvo potrebno je pravilno popuniti naslovnu stranicu na kojoj su sadržani osnovni identifikacioni podaci o domaćinstvu, a koji su neophodni za automatsku obradu podataka.

Na naslovnu stranicu Upitnika unose se podaci o identifikaciji domaćinstva, a to su:

- Entitet/Distrikt,
- Kanton ili regija,
- Šifra općine,
- Šifra PK (popisni krug),
- Redni broj domaćinstva,

Identifikacioni podaci domaćinstva (šifra entiteta, kantona, općine, popisnog kruga i redni broj domaćinstva) se preuzimaju iz Spiska stambenih jedinica izabranih u uzorak (APPP4), a indikator domaćinstava, broj telefona i ukupan broj članova se dobivaju od samog domaćinstva. Anketar upisuje šifru 1 u kućicu Indikator domaćinstva za domaćinstvo koje je na spisku domaćinstava u APPP4, a ukoliko nije na spisku zaokružuje šifru 2.

Na naslovnoj stranici unose se podaci o datumu i vremenu anketiranja, kao i potpisi i šifre anketara i kontrolora.

Kod podataka o datumu anketiranja unosi se dan, mjesec i godina npr. 01_04_2019. Vrijeme početka i završetka unosi se u satima i minutama (od 08 do 20 sata).

U slučaju neodgovora zaokruži se jedan od ponuđenih modaliteta koji su na naslovnici osjenčeni sivom bojom. Na posljednjoj stranici Upitnika anketar upisuje sve primjedbe i komentare o saradnji domaćinstva, kao i eventualne probleme koji su se javili prilikom anketiranja.

4.2. Popunjavanje Upitnika APPP

Modul 1: SOCIODEMOGRAFSKA OBILJEŽJA DOMAĆINSTVA

U ovaj modul se upisuju podaci o svim članovima domaćinstva. Ispitanik treba dati sve raspoložive informacije za sebe i ostale članove domaćinstva.

Redni broj člana domaćinstva je važno unijeti iz razloga što svaki član domaćinstva mora biti evidentiran pod istim rednim brojem kroz sve module do kraja ankete.

Pitanje 1 - Da li ste u posljednjih 12 mjeseci neprekidno živjeli u BiH?

Ako ispitanik boravi u zemlji duže od 12 mjeseci, ili ima namjeru da boravi smatra se rezidentom BiH i biti će predmet anketiranja.

Odgovor „Da” (šifra 1) označava se za osobe koje su boravile u BiH zadnjih 12 mjeseci, i za takve osobe se prelazi na sljedeće pitanje.

Odgovor „Ne” (šifra 2) označava se za osobe koje nisu boravile u BiH zadnjih 12 mjeseci i te osobe neće biti intervjuisane (osim ako su učestvovala u zajedničkim putovanjima sa rezidentima) i preći će na narednog člana (domaćinstva). U slučaju da su u stambenoj jedinici prisutni samo nerezidenti treba popuniti razloge neodgovora na naslovnoj strani upitnika.

Pitanje 2 - Ime

Pod rednim brojem 1 treba upisati **nosioca domaćinstva**, a ostale članove navoditi proizvoljnim redom ispitanika. Nosioc domaćinstva je osoba starija od 15 godina, na kojoj se vodi domaćinstvo ili koja najviše doprinosi prihodima domaćinstva.

Pitanje 3 – Spol

Anketar ne mora postavljati ovo pitanje članovima domaćinstva već ga može sam popuniti na osnovu svog zapažanja.

Za muški spol upisuje se u kućicu šifra 1, a za ženski šifra 2.

Pitanje 4 - Odnos prema nosiocu domaćinstva

Odabrati jedan od ponuđenih odgovora, tako da opisuje odnos ili vezu evidentiranog člana domaćinstva prema nosiocu domaćinstva.

PRIMJER: supruga, kćer, sin, otac, djed, itd.

Pitanje 5 - Godina rođenja

Anketom se obuhvataju svi članovi domaćinstva, ali posmatraju se samo putovanja članova koji imaju 15 i više godina, odnosno osobe koje su rođene 31. oktobra 2003. godine i ranije. Anketar mora da se potruži da dobije odgovor na ovo pitanje, jer neodgovor nije predviđen. Za osobe koje ne znaju godinu rođenja ili ne žele dati odgovor na ovo pitanje, za godinu se može koristiti slobodna procjena od strane anketara. **Ovaj podatak je bitan kako bi se u kasnijoj fazi obrade podataka mogle izdvojiti djeca starosti 0-14 godina.**

Pitanje 6 - Najviša završena škola - stepen obrazovanja

Pod stepenom obrazovanja podrazumijeva se najviši stepen obrazovanja za koje osoba ima diplomu u vrijeme anketiranja. Odgovor treba biti u skladu sa godištem člana domaćinstva. Odgovor se daje upisivanjem broja u kućicu odgovarajućeg modaliteta šifre od 1 do 7. Za modalitet „Nije primjenjivo za djecu starosti 0-5 godina“ **treba unijeti odgovor samo za osobe rođene 2013. godine i ranije.**

PRIMJER: Ako osoba trenutno studira onda je najviši nivo obrazovanja srednja škola.

Pitanje 7 - Status zaposlenosti

Stanje zaposlenosti se upisuje isključivo prema izjavi anketirane osobe, bez obzira na aktivnost u periodu anketiranja. Odgovor se daje upisivanjem broja u kućicu odgovarajućeg modaliteta šifre od 1 do 5. Za modalitet „Nije primjenjivo za djecu starosti 0-14 godina“ **treba unijeti odgovor samo za osobe rođene 2003. godine i ranije.**

Modul 2: BROJ PUTOVANJA

U ovaj modul se upisuju podaci o višednevnim privatnim i poslovnim putovanjima (pitanja od 1 do 5) i jednodnevnim privatnim i poslovnim putovanjima (pitanja od 6 do 10) u zemlji i u inostranstvu. Ispitanik treba dati sve tražene podatke za sebe i ostale članove domaćinstva. U upitnik treba upisati podatke za sva putovanja sa barem jednim noćenjem izvan uobičajenog okruženja koja su završena u posmatranom periodu, kao i sva jednodnevna putovanja u posmatranom periodu.

Redosljed popunjavanja: Prvo se upiše redni broj člana domaćinstva/ispitanika koji daje odgovor na pitanja, a zatim redni brojevi za sve članove domaćinstva koji su učestvovali na putovanju. Bitno je da svaki član domaćinstva bude evidentiran pod istim rednim brojem kao u modulu 1. Sociodemografska obilježja domaćinstva.

Pitanje 1 - Da li ste vi ili neko od članova vašeg domaćinstva imali višednevno putovanje (s najmanje jednim noćenjem) u poslovne ili privatne svrhe (radi odmora, posjete prijateljima, rodbini i sl.) u periodu novembar - decembar 2018?

Prilikom određivanja da li se nešto smatra višednevnim putovanjem ili ne, kao glavno pravilo koristi se subjektivni osjećaj ispitanika. Ovo pitanje predstavlja filter za utvrđivanje da li su članovi domaćinstva imali višednevna putovanja u periodu posmatranja.

Za osobu koja je putovala (odgovor „Da”) upisuje se šifra 1 u kućicu i ide se na sljedeće pitanje. Za osobu koja nije putovala (odgovor „Ne”) upisuje se šifra 2 u kućicu i ide se na pitanje broj 6 (jednodnevna putovanja).

NAPOMENA: Učestale posjete, svake sedmice ili dva - tri puta unutar iste sedmice, na isto odredište tokom dužeg vremenskog perioda, smatraju se dijelom životne rutine/ uobičajnog okruženja i nisu predmet istraživanja.

Pitanje 2 - Koliko je privatnih višednevnih putovanja (s noćenjem) bilo u navedenom periodu?

Ovim pitanjem prikupljamo podatak o broju putovanja. **Broj putovanja predstavlja ukupan broj putovanja svih članova domaćinstva.**

Upisati u kućice ukupan broj privatnih višednevnih putovanja svih članove domaćinstva. U slučaju zajedničkog privatnog putovanja, na kojima je učestvovalo više članova domaćinstva, isto treba iskazati kao jedno putovanje.

Ukoliko ispitanik i članovi domaćinstva nisu imali privatna putovanja sa noćenjem preći na pitanje broj 4 (poslovna putovanja sa noćenjem).

Pitanje 3 - Od tih putovanja, koliko je putovanja bilo van BiH?

Upisati broj samo onih privatnih putovanja sa noćenjem koja su bila van BiH (u inostranstvu).

Pitanje 4 - Koliko je poslovnih višednevnih putovanja (s noćenjem) bilo u navedenom periodu?

Upisati ukupan broj svih poslovnih višednevnih putovanja svih članova domaćinstva. U slučaju zajedničkog poslovnog putovanja, na kojima je učestvovalo više članova domaćinstva, isto treba iskazati kao jedno putovanje (npr. posjeta sajmovima, manifestacijama i sl.).

Ukoliko ispitanik i članovi domaćinstva nisu imali poslovna putovanja s noćenjem preći na pitanje broj 6 (jednodnevna putovanja).

Pitanje 5 - Od tih putovanja, koliko je putovanja bilo van BiH?

Upisati broj samo onih poslovnih putovanja sa noćenjem koja su bila van BiH (u inostranstvu).

Pitanje 6 - Da li ste vi ili neko od članova vašeg domaćinstva imali jednodnevno putovanje (bez noćenja) u poslovne ili privatne svrhe (što uključuje posjetu prijateljima, rodbini, odlazak na vikendicu, izlet, šoping, itd.) van svoje uobičajene sredine, u periodu novembar-decembar 2018?

Prilikom određivanja da li se nešto smatra jednodnevnim putovanjem ili ne, kao glavno pravilo koristi se subjektivni osjećaj ispitanika. Isključuju se česta jednodnevna putovanja u okviru uobičajenog okruženja (više od 2 puta sedmično), koja su u vezi sa ispitanikovim životnim navikama npr. rekreacija, odmor, posjete prijateljima i rođacima i dr. Ako osoba tokom jedne sedmice ima, redovna, česta putovanja na određenu destinaciju to se ne smatra putovanjem, već njegovim uobičajenim okruženjem.

Za osobu koja je putovala (odgovor „Da”) upisuje se šifra 1 u kućicu i ide se na sljedeće pitanje. Za osobu koja nije putovala (odgovor „Ne”) upisuje se šifra 2 u kućicu i ide se na sljedeće pitanje.

NAPOMENA: Ukoliko je ispitanik na P1 i P6 odgovorio sa NE (nije imao putovanja u periodu novembar - decembar 2018) treba popuniti modul 5. Učešće u višednevnim privatnim i poslovnim putovanjima tokom 2018. godine.

Pitanje 7 - Koliko je privatnih jednodnevnih putovanja (bez noćenja) bilo u navedenom periodu?

Upisati u kućice ukupan broj privatnih jednodnevnih putovanja svih članova domaćinstva. U slučaju zajedničkog privatnog putovanja, na kojima je učestvovalo više članova domaćinstva, isto treba iskazati kao jedno putovanje.

Privatna jednodnevna putovanja se odnose na, ne tako česte, posjete porodici i prijateljima, odlazak u kupovinu/shopping, turističke obilaske, odlazak na događaje i slično, izvan Vašeg uobičajenog okruženja.

Ukoliko ispitanik nije imao niti jedno privatno putovanja bez noćenja preći na pitanje 9 (poslovna jednodnevna putovanja).

Pitanje 8 - Od tih putovanja, koliko je putovanja bilo van BiH?

Upisati broj samo onih privatnih jednodnevnih putovanja koja su bila van BiH (u inostranstvu).

PRIMJER: Jednodnevno putovanje van BiH može biti odlazak u Hrvatsku i povratak u BiH isti dan.

Pitanje 9 - Koliko je poslovnih jednodnevnih putovanja bez noćenja bilo u navedenom periodu?

Upisati ukupan broj svih poslovnih jednodnevnih putovanja svih članove domaćinstva. U slučaju zajedničkog poslovnog putovanja, na kojima je učestvovalo više članova domaćinstva, isto treba iskazati kao jedno poslovno putovanje (npr. posjeta sajmovima, sportskim i kulturnim manifestacijama i sl.).

NAPOMENA: Poslovne jednodnevne posjete uključuju odlaske na sastanke, konferencije, seminare, obuke, studentske posjete i slično, izvan svog uobičajenog okruženja. Poslovno putovanje čija je svrha putovanja motivirana svakodnevnim putovanjima ne uključuju se u istraživanje, smatraju se dijelom životne rutine/ uobičajnog okruženja.

Pitanje 10 - Od tih putovanja, koliko je putovanja bilo van BiH?

Upisati samo broj poslovnih jednodnevnih putovanja koja su bila van BiH (u inostranstvu).

PRIMJER: Jednodnevno putovanje van BiH može biti odlazak u Hrvatsku i povratak u BiH isti dan.

Modul 3: KARAKTERISTIKE PRIVATNIH I POSLOVNIH VIŠEDNEVNIH PUTOVANJA

U ovaj modul se upisuju podaci o karakteristikama posljednja 3 (tri) završena višednevna putovanja: glavno odredište, dužini putovanja, svrsi putovanja, vrsti prijevoza i smještaja, troškovima putovanja itd.

PRIMJER: U slučaju da je bilo više od 3 (tri) završena višednevna putovanja iskazana u modulu 2. (npr. ukupno pet putovanja, od toga tri privatna i dva poslovna višednevna putovanja, prednost treba dati privatnim putovanjima ali navesti i jedno poslovno putovanje, tj. u modulu 3. iskazati karakteristike 2 (dva) privatna i (1) jedno poslovno putovanje.

Redoslijed popunjavanja: Prvo upisati redne brojeve iz modula 1 za članove domaćinstva koji su učestvovali u navedenom putovanju. Nakon toga se popunjavaju pitanja sljedećim redoslijedom.

Pitanje 1 – Koja je zemlja bila glavno odredište?

Upisati naziv zemlje u kojem je osoba boravila, ako je BiH preći na pitanje 2. Za osobe koje su bile na više destinacija tokom jednog putovanja, glavno odredište je ona zemlja gdje je ostvaren najveći broj noćenja.

PRIMJER: Ako je osoba bila tri dana/noćenja u Hrvatskoj i četiri dana/noćenja u Austriji treba upisati Austrija.

Pitanje 2 - Koji je grad ili općina u BiH bilo Vaše glavno odredište?

Upisati naziv grada ili općine u BiH, poželjno je da ispitanik da i dodatne informacije o glavnoj destinaciji, npr. naziv planine, jezera, itd. u BiH.

NAPOMENA: U slučaju da je putovanje bilo u „Sarajevo“, obavezno navesti naziv općine u kojoj je osoba pretežno boravila (npr. Stari Grad Sarajevo).

Pitanje 3 - U kojem mjesecu i godini ste krenuli na putovanje?

Upisati mjesec i dvije posljednje cifre za godinu.

PRIMJER: Ako je putovanje započelo u mjesecu oktobru 2018. a završilo u novembru 2018. godine, onda je to putovanje završilo u posmatranom periodu (novembar – decembar 2018.) i kao takvo treba biti uključeno u anketu. Ispravan odgovor u tom slučaju će biti „10_18“.

Pitanje 4 - Koliko ste noćenja imali tokom putovanja?

Treba upisati ukupan broj noćenja tokom putovanja, čak i ako su neka noćenja bila izvan posmatranog perioda posmatranja novembar-decembar 2018 godine.

PRIMJER: Ako je posmatrani period novembar-decembar 2018. godine, a putovanje je započelo 21. oktobar 2018. godine i završilo se 5. novembra 2018. godine, ispravno je upisati 15 noćenja.

Pitanje 5 - Ako je putovanje bilo van BiH koliko ste noćenja ostvarili u BiH?

Ovo pitanje se odnosi samo na manji dio noćenja koja su ostvarena unutar BiH.

PRIMJER: Ako putujete u Italiju, i na putu prije odlaska na glavnu destinaciju ostvarite noćenje u nekom gradu u BiH, zbog blizine aerodroma, npr.(Sarajevo, Banja Luka, Tuzla).

Pitanje 6 - Koja je bila glavna svrha odlaska na putovanje? (Odaberi samo jedan odgovor)

Ako je bilo nekoliko svrha/razloga putovanja, odaberi svrhu koja je bila najvažnija prilikom donošenja odluke o putovanju. Obratiti pažnju da u slučaju odgovora na modalitete od 1-12 i 14, ispitanik prelazi na sljedeće pitanje 7, dok u slučaju modaliteta 13 ispitanik odgovara na pitanje 8.

Pitanje 7 - Šta vas je privuklo da idete na odabranu destinaciju? (Mogućnost više odgovora)

Ostavlja se mogućnosti upisivanja više odgovora kako bi se obuhvatila sva odredišta ili mjesta koja su privukla ispitanika da ode na odabranu destinaciju.

Pitanje 8 - Koje ste glavno prevozno sredstvo koristili tokom putovanja?

Navesti prevozno sredstvo koje je korišteno za dolazak na određenu destinaciju i za odlazak sa destinacije. Ukoliko su korištena različita prevozna sredstva navodi se ono kojim je pređena najduža udaljenost u kilometrima. U slučajevima kada su za odlazak iz zemlje i povratak u zemlju (ista udaljenost) korištena različita prevozna sredstva, upisuje se ona opcija koja je bila skuplja. **Za odgovor na modalitet 1 korišteno prevozno sredstvo vlastito preskočiti pitanje 9 i 10.**

Pitanje 9 - Da li ste prijevoz rezervisali putem putničke agencije ili turoperatora?

Putničke agencije ili turooperatori su posrednici u putovanjima koji obavljaju poslove posredništva, koordinacije i organizacije putovanja. Ako kupite kartu u autobusu ili na šalteru autobusne stanici, onda se to **ne smatra** rezervacijom putem putnog agenta ili putničke agencije.

Pitanje 10 - Da li ste prijevoz rezervisali putem online servisa?

On line rezervacije su rezervacije putem **web stranica** kao što su npr. Eurolines, web portali kao Expedia ili aplikacije kao što je Uber. Rezervacije preko e-maila i telefona se ne smatraju online rezervacijama.

Pitanje 11 - Koju ste glavnu vrstu smještaja koristili? (Odaberi samo jedan odgovor)

Ako ispitanik nije imao troškove za smještaj, kao vrsta smještaja se tada može smatrati smještaj koji se **ne iznajmljuje**. Kada postoji plaćanje između dvije strane onda je vrsta smještaja koji se **iznajmljuje**. Ukoliko je ispitanik bio smješten u nekoliko tipova smještaja tokom putovanja, odaberi onaj u kojem je proveo najviše noćenja.

Obratiti pažnju da u slučaju odgovora na modalitete 6,7 ili 8 ispitanik prelazi na pitanje 14.

Pitanje 12 - Da li ste smještaj rezervisali putem putničke agencije ili turoperatora?

Ako ste napravili rezervaciju smještaja (odlaskom u putničku agenciju), to se smatra rezervacijom preko putnog agenta ili putničke agencije.

Također, rezervacija preko servisa kao što je Booking.com, Trip Advisor i slično, smatra se rezervacijom preko putnog agenta ili putničke agencije. Ako ste rezervaciju napravili direktno na hotelskoj web stranici ili na recepciji hotela, to se **ne smatra** rezervacijom preko putnog agenta ili putničke agencije.

Pitanje 13 - Da li ste smještaj rezervisali preko online servisa?

Rezervacije preko web stranice ili web portala kao što su Booking.com, AirBnB, Trip Advisor ili aplikacije (koje su posrednici u pružanju usluga) se smatraju online rezervacijama. Rezervacije napravljene putem e-maila ili telefona se ne smatra online rezervacijama.

Pitanje 14 - Na koji način je putovanje bilo organizovano?

NAPOMENA: Ispitanik na ovo pitanje odgovara samo ako se izjasnio da prijevoz (pitanje 9) i/ili smještaj (pitanje 12) nije rezervisao preko putničke agencije ili turoperatera.

Odgovor 1: ako su rezervisali uslugu prijevoza/smještaja direktno kod pružatelja usluge (karta kupljena na autobuskoj stanici/ smještaj rezervisan u hotelu, sobe za iznajmljivanje i dr.)

Odgovor 2: rezervacija nije bila potrebna (smještaj kod porodice ili prijatelja, korištenje vlastitog auta i dr.).

PRIMJER: Ako ispitanik kupi kartu za autobus na autobuskoj stanici ili u samom autobusu, tj. direktno od autoprevoznika, onda se to smatra rezervacijom direktno kod pružatelja usluge ili dolaskom u hotel, motel i sl. izvrši rezervaciju na recepciji to se smatra rezervacijom direktno kod pružatelja usluge (modalitet 1).

SLJEDEĆI SET PITANJA ODNOSI SE TROŠKOVE PUTOVANJA. UKLJUČUJU SE SVI TROŠKOVI VEZANI UZ OBAVLJENO PUTOVANJE: SMJEŠTAJ, PRIJEVOZ, HRANA, PIĆE, ULAZNICE, SUVENIRI, ITD.

Ispitanicima će možda biti teško da se prisjete tačnih iznosa troškova putovanja, u tom slučaju se preporučuje da anketar traži najbolju procjenu ispitanika. Troškovi se dijele prema sljedećim stavkama:

- Prijevoz
- Smještaj
- Hrana i piće, u ugostiteljskim objektima
- Ostalo, od čega troškovi trajne i vrijedne robe trebaju biti posebno iskazani

Ako je ispitanik imao organizovan paket-aranžman preko turističke agencije ili turoperatera, treba iskazati ukupan trošak paket-aranžmana kao i sve dodatne troškove pored paket aranžmana koji su bili plaćeni: prevoz, smještaj, hranu, piće i ostalo (nakit, slike, kompjuteri, kamere, auta, itd.). Ako je riječ o putovanju u poslovne svrhe za koje poslodavac snosi troškove treba iskazati ukupan trošak za navedeno putovanje. U slučaju da ispitanik nema tačnu informaciju o troškovima potrebno je procijeniti troškove plaćene od strane poslodavca kao i sve dodatne troškove koje su plaćeni tokom putovanja. Troškovi se trebaju iskazati u konvertibilnim markama.

Pitanje 15 - Za koliko ćete osoba uključujući i vas iskazati troškove putovanja?

Važno je navesti **broj osoba** koje se učestvovala na putovanju. Postoji dvije mogućnost, da ispitanik iskaže troškove putovanja **samo za sebe** (individualne troškove, ako je putovao sam) ili **za sve učesnike** istog putovanja (grupne troškove, zajedničke), ako je riječ o zajedničkom putovanju koje podrazumijeva članove domaćinstva koji putuju zajedno i dijele troškove putovanja.

PRIMJER: Za zajednička (porodična) putovanja ispitanik iskazuje ukupne troškove nastale tokom putovanju.

Pitanje 16 - Da li je putovanje rezervisano preko putničke agencije kao paket-aranžman?

Odgovor „Da“ (šifra 1) označava se za osobu koja je putovanje rezervisala preko putničke agencije kao paket-aranžman, i za takve osobe se prelazi na pitanje 17;

Odgovor „Ne“ (šifra 2) označava se za osobu koja nije putovanje rezervisala preko putničke agencije kao paket- aranžman, i za takve osobe se prelazi na pitanje 19.

PRIMJER: Paket-aranžmanom se smatra putovanje na kojem se jednim iznosom plaća više usluga (najmanje dvije), npr. smještaja i prijevoza ili smještaj i hrana i piće, itd.

Pitanje 17 - Koliko su iznosili ukupni troškovi paket-aranžmana iskazani u KM?

Unijeti iznos plaćen putničkoj agenciji za usluge koje je sadržavao paket-aranžman. Ukoliko ispitanik ne zna tačan iznos pitati za najbolju procjenu troškova.

Pitanje 18 - Koje vrste usluga je sadržavao paket-aranžman? (Unijeti najmanje dva odgovora)

Paket-aranžman uključuje najmanje dvije usluge putničke agencije koja su iskazani kao jedna cijena. Zaokružiti modalitete prema izjavi ispitanika. Posebno obratiti pažnju na filtere:

Ako je paket aranžman uključivao Prijevoz (šifra 1) ići na pitanje 19a, ako ne na pitanje 19

Ako je paket aranžman uključivao Smještaj (šifra 2) ići na pitanje 20a, ako ne na pitanje 20

Ako je paket aranžman uključivao Hranu i piće - all-inclusive, pun pansion, (šifra 3) ići na pitanje 21a, ako ne na pitanje 21

Ako je paket aranžman uključivao Ostale usluge – ulaznice i dr. (šifra 4) ići na pitanje 22a, ako ne na pitanje 22

Pitanje 19 - Koliko su iznosili troškovi za prevoz iskazani u KM?

Potrebno je da ispitanik iskaže ukupne troškove prijevoza. Ako koristi vlastiti automobil, treba navesti sve troškove: goriva, parkinga, plaćane putarine i slično. Prelazi se na pitanje 20.

Pitanje 19a - Koliko ste DODATNO imali troškova za prevoz u KM? (Pored troškova paket-aranžmana)

Ovdje treba iskazati dodatne troškove za prijevoz koji nisu bili uključeni u paket-aranžman, npr. (putarine, autobuske karte, željezničke karte, benzin, plaćanje parkinga i sl.)?

Pitanje 20 - Koliko su iznosili troškovi za smještaj iskazani u KM?

Potrebno je da ispitanik iskaže ukupne troškove smještaja (hoteli, moteli, kuće za odmor i sličan smještaj), koji su bili plaćeni po dolasku ili tokom odjave sa odredišta.

Pitanje 20a - Koliko ste DODATNO imali troškova za smještaj u KM? (Pored troškova paket-aranžmana)

Ovdje treba iskazati dodatne troškove za smještaj koji nisu bili uključeni u paket-aranžman, a poduzeti u svrhu ostvarivanja smještaja.

Pitanje 21 - Koliko su iznosili troškovi za hranu i piće u ugostiteljskim objektima iskazani u KM?

Potrebno je da ispitanik iskaže ukupne troškove za hranu i pića u restoranima, kafe barovima i slično, mada mogu sačinjavati i all-inclusive usluge (uključen doručak, ručak, večera i dodatne usluge), isključuju se troškovi za hranu i piće koji su kupljeni u trgovačkim objektima.

Pitanje 21a - Koliko ste DODATNO imali troškova za hranu i piće u ugostiteljskim objektima iskazani u KM? (Pored troškova paket-aranžmana, u ugostiteljskim objektima)

Ovdje treba iskazati dodatne troškove za hranu i piće koji nisu bili uključeni u paket-aranžman, usluge korištene u restoranima, kafe barovima i slično, isključuju se troškovi za hranu i piće koji su kupljeni u trgovačkim objektima.

Pitanje 22 - Koliko su iznosili troškovi za ostale usluge i proizvode iskazani u KM?

Potrebno je da ispitanik iskaže ukupne troškove za kupovinu proizvoda za ličnu upotrebu, ulaznica za muzeje i događaje, troškove pohađanja raznih kurseva na putovanju, zdravstvene usluge ili wellness, kupovinu poklona, umjetničkih predmeta, nakita i sl, kao i troškove hrane i pića koji su kupljeni u trgovačkim objektima. Svi troškovi nastali u privatne svrhe neovisno od poslovnog putovanja iskazuju se kao dodatni troškovi.

Pitanje 22a - Koliko ste DODATNO imali troškova za ostale usluge i proizvode u KM? (Pored troškova paket aranžmana)

Potrebno je da ispitanik iskaže ukupne troškove koji su nastali prije putovanja, npr. kupovina proizvoda za vlastitu upotrebu (odjeća, lijekovi, izrada pasoša itd.) i za vrijeme putovanja, npr. kupovina namirnica, ulaznica za muzej, kino, park prirode, nacionalni park, zabavni park, troškovi zdravstvenih usluga te kupovinu poklona, umjetničkih predmeta, nakita i sl, kao i troškove hrane i pića koji su kupljeni u trgovačkim objektima.

Uputstvo za prikupljanje podataka i popunjavanje upitnika za Anketu o privatnim i poslovnim putovanjima

Pitanje 23 - Koliko ste od navedenog iznosa potrošili na trajna i vrijedna dobra u KM?

Ovo pitanje ima za svrhu da prikupi informacije o kupovini dragocjenosti i trajnih dobara, odnosno robe veće vrijednosti (300 konvertibilnih maraka i više) koja se ne koristi prvenstveno za potrebe proizvodnje ili potrošnje, već se čuva tokom vremena i koja zadovoljava želje i potrebe pojedinaca, ne samo tokom putovanja nego i nakon putovanja.

PRIMJER: kupovina dragocjenosti: plemeniti metali i drago kamenje, nakit, umjetničke slike i skulpture, trajna i vrijedna dobra spadaju: automobili, brodovi, krzna, kompjuteri, kamere, itd.

Pitanje 24 - Možemo zaključiti da su ukupni troškovi ovog putovanja iznosili u KM?

Ukupan iznos je zbir svih troškova (prijevoza, smještaja, hrane i pića i ostalog).

Ako je ispitanik imao paket-aranžman, onda je ukupan iznos troškova zbir troškova paket aranžmana i DODATNIH troškova koji nisu bili uključeni u paket aranžman (dodatni za prijevoz, dodatni za smještaj, dodatni za hranu i piće, i ostalih dodatnih proizvoda).

Ako troškovi nisu bili dio paket-aranžmana, onda su ukupni troškovi suma troškova za prevoz, smještaj, hranu i piće, i ostalih proizvoda.

Pitanje 25 - Ukoliko niste u mogućnosti iskazati pojedinačne troškove molimo vas da procijenite ukupne troškove Vašeg putovanja?

Ako ispitanik nije u mogućnosti iskazati pojedinačne troškove, zamoliti ga da procijeni ukupne troškove nastale tokom putovanja.

Odgovorom na ovo pitanje, završava se popunjavanje modula 3 za višednevno putovanje člana i/ili članova domaćinstva i prelazi se na popunjavanje karakteristika sljedećeg putovanja.

Modul 4: KARAKTERISTIKE JEDNODNEVNIH PUTOVANJA

U ovaj modul se upisuju podaci o karakteristikama posljednja 3 (tri) završena jednodnevna putovanja: glavno odredište, svrsi putovanja, vrsti prijevoza i smještaja, troškovima putovanja itd.

Redoslijed popunjavanja: Prvo upisati redne brojeve iz modula 1 za članove domaćinstva koji su učestvovali u navedenom putovanju. Nakon toga se popunjavaju pitanja sljedećim redoslijedom.

Pitanje 1 - Koji je grad /općina u BiH bila Vaše glavno odredište?

Upisati naziv grada ili općine u BiH, poželjno je da ispitanik da i dodatne informacije o glavnoj destinaciji, npr. naziv planine, jezera, itd. u BiH.

NAPOMENA: U slučaju da je putovanje bilo u „Sarajevo“, obavezno navesti naziv općine u kojoj je osoba pretežno boravila (npr. Centar Sarajevo).

Pitanje 2 – Koja je zemlja bila glavno odredište? (naziv zemlje, izuzev BiH)

Upisati naziv zemlje u kojoj ste proveli najviše svog vremena tokom jednodnevnog putovanja.

Pitanje 3 - U kojem ste mjesecu bili na putovanju?

Upisati mjesec u kojem je obavljeno putovanje.

Pitanje 4 - Koja je bila glavna svrha odlaska na putovanje? (Odabрати samo jedan odgovor)

Pod glavnim razlogom podrazumijevamo onaj razlog zbog kojeg je putovanje poduzeto.

Jednodnevna privatna putovanja nisu:

- sedmične migracije ili odlazak na posao ili školovanje
- sezonski rad
- boravak u bolnicama ili lječilištima koji je plaćen preko socijalnog osiguranja
- boravak u izbjeglištvu i azilu.

Jednodnevna poslovna ili studijska putovanja nisu:

- putovanje koje je ispitanik poduzeo radi ostvarivanja novčane naknade u mjestu posjete (npr. sezonski posao).

NAPOMENA: Boravak u banjama plaćen preko socijalnog osiguranja nije predmet ovog istraživanja.

Pitanje 5 - Šta vas je privuklo da idete na odabranu destinaciju? (*Mogućnost više odgovora*)

Kod izleta koji uključuje više odredišta, odgovor bi se trebao odnositi na cijelo putovanje, a ne samo na glavno odredište.

Pitanje 6 - Koje ste glavno prevozno sredstvo koristili tokom putovanja?

(*odabrati jedan odgovor*)

Navesti prevozno sredstvo koje je korišteno za dolazak na određenu destinaciju (i za odlazak sa destinacije). Ukoliko su korištena različita prevozna sredstva navodi se ono kojim je pređena najduža udaljenost u kilometrima. U slučajevima kada su za odlazak iz zemlje i povratak u zemlju (ista udaljenost) korištena različita prevozna sredstva, upisuje se ona opcija koja je bila skuplja.

Pitanje 7 - Kako je putovanje bilo organizovano?

Ovim pitanjem se traži informacija o načinu organizovanja putovanja:

Odgovor 1: putem agencije (barem neke usluge)

Odgovor 2: samostalno

Odgovor 3: grupno (putem nekih udruženja, sindikata, sportskih, kulturnih i drugih udruženja)

Pitanje 8 - Za koliko ćete osoba, uključujući i vas iskazati sve troškove putovanja?

Važno je navesti **broj osoba** koje se učestvovala na putovanju. Postoji dvije mogućnosti, da ispitanik iskaže troškove putovanja **samo za sebe** (individualne troškove, ako je putovao sam) ili **za sve učesnike** istog putovanja (grupne troškove, zajedničke), ako je riječ o zajedničkom putovanju koje podrazumijeva članove domaćinstva koji putuju zajedno i dijele troškove putovanja.

PRIMJER: Za zajednička (porodična) putovanja ispitanik iskazuje ukupne troškove nastale tokom putovanju.

Pitanje 9 - Koliko su iznosili ukupni troškovi jednodnevnog putovanja iskazani u KM?

(uključujući troškove prijevoza, hrane i pića u ugostiteljskim objektima, kupovine poklona, ulaznica na kulturne i sportske događaje i sl.)

Upisati iznos u konvertibilnim markama ili označiti jedan od ponuđenih modaliteta (Ne želi da odgovori/Ne zna). Ukoliko se ispitanik ne sjeća tačnog iznosa troškova, zamoliti ga da procijeni ukupne troškove nastale tokom putovanja.

Odgovorom na ovo pitanje, završava se popunjavanje modula 4 za jednodnevno putovanje člana i/ili članova domaćinstva i prelazi se na popunjavanje karakteristika sljedećeg putovanja.

Modul 5: UČEŠĆE U VIŠEDNEVNIM PUTOVANJIMA U 2018. GODINI

U ovom modulu se upisuju sljedeći podaci, **za osobe starosti 15 i više godina**, koji se odnose na 2018. godinu: vrsta putovanja (privatno ili poslovno putovanje), odredište putovanja (BiH ili inostranstvo), kraća putovanja sa 1-3 noćenja, duža putovanja sa 4 i više noćenja te u slučaju da osobe nisu bile na privatnom višednevnom putovanju u 2018. godini upisati glavni razlog neodlaska na putovanje.

Redoslijed popunjavanja: Prvo upisati pripadajući redni broj iz modula 1 **za sve članove domaćinstva starosti 15 i više godina**. Nakon toga se popunjavaju pitanja sljedećim redoslijedom.

Na pitanja s rednim brojem od 1 -7 ponuđeni su odgovori DA i NE.

Pitanje 1 - Da li ste tokom 2018. godine bili na privatnom višednevnom putovanju (s najmanje jednim noćenjem)?

Ako ispitanik nije imao privatno višednevno putovanja u 2018. godini preći na pitanje 7.

Pitanje 2 - Da li ste bili na privatnom višednevnom putovanju (s noćenjem) u BiH ?

Pitanje 3 - Da li ste bili na privatnom putovanju u BiH na kojem ste ostvarili 4 ili više noćenja?

Pitanje 4 - Da li ste bili na privatnom višednevnom putovanju (s noćenjem) van BiH?

Pitanje 5 - Da li ste bili na privatnom putovanju van BiH na kojem ste ostvarili 4 ili više noćenja?

Pitanje 6 - Da li ste bili na kraćem privatnom putovanju na kojima ste ostvarili 1- 3 noćenja?

Pitanje 7 - Da li ste tokom 2018. godine bili na poslovnom višednevnom putovanju (s najmanje jednim noćenjem)?

Pitanje 8 - Gdje ste poslovno putovali?

Ponuđene su sljedeće opcije: samo u BiH; samo u inostranstvo; BiH i inostranstvo (za osobe koje su tokom 2018. godine imala putovanja u BiH kao i putovanja u inostranstvo)

Pitanje 9 - Molim vas navedite razloge zbog kojeg niste, tokom 2018. godine, imali niti jedno privatno višednevno putovanje (s najmanje jednim noćenjem) ?

(Mogućnost više odgovora)

Ako ispitanik nije imao niti jedno privatno višednevno putovanje tokom 2018 godine (odgovor NE na pitanje 1) obavezno upisati razloge neodlaska na privatno putovanje.

Pitanje 10 - U kojem od sljedećih raspona biste procijenili ukupni mjesečni neto prihod vašeg domaćinstva?

Neto prihod znači da se radi o iznosu novca primljenom nakon plaćanja poreza i doprinosa socijalnom osiguranju i penzionom fondu. Obuhvatiti sljedeća primanja: plaće, bonuse, prihode od samozapošljavanja, naknade u slučaju nezaposlenosti, penzije, itd.

NAPOMENA: Ovo pitanje se postavlja na kraju intervjua i odgovor daje samo jedan član domaćinstva. Radi lakše procjene ukupnog neto prihoda domaćinstva dati su intervali u KM.

PRILOG 1: SPISAK DRŽAVA

EVROPA	
Šifra države	Naziv države
AL	Albanija
AD	Andora
AT	Austrija
BY	Bjelorusija
BE	Belgija
BA	Bosna i Hercegovina
BG	Bugarska
HR	Hrvatska
CY	Kipar
CZ	Češka Republika
DK	Danska
EE	Estonija
FO	Farska Ostrva
FI	Finska
MK	Makedonija
FR	Francuska
DE	Njemačka
GI	Gibraltar
EL	Grčka
GG	Guernsey
HU	Mađarska
IS	Island
IE	Irska
IM	Ostrvo Man
IT	Italija
JE	Jersey
XK	Kosovo
LV	Latvija
LI	Lihtenštajn
LT	Litvanija
LU	Luksemburg
MT	Malta
MD	Moldavija
MC	Monako
ME	Crna Gora
NL	Holandija
NO	Norveška
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunija
RU	Rusija
SM	San Marino
RS	Srbija
SK	Slovačka
SI	Slovenija
ES	Španija
SJ	Svalbard i Jan Mayen
SE	Švedska
CH	Švicarska
TR	Turska
UA	Ukrajina
UK	Velika Britanija
VA	Vatikan

AMERIKA	
Šifra države	Naziv države
AI	Angvila
AG	Antigva i Barbuda
AR	Argentina
AW	Aruba
BS	Bahami
BB	Barbados
BZ	Beliz
BM	Bermuda
BO	Bolivija
BQ	Bonaire, Saint Eustatius i Saba
BR	Brazil
VG	Britanska djevičanska ostrva
CA	Kanada
KY	Kajmanska ostrva
CL	Čile
CP	Ostrvo Clipperton
CO	Kolumbija
CR	Kostarika
CU	Kuba
CW	Curacao
DM	Komonvelt Dominika
DO	Dominikanska Republika
EC	Ekvador
SV	Salvador
FK	Foklandska ostrva
GL	Grenland
GD	Grenada
GT	Gvatemala
GY	Gvajana
HT	Haiti
HN	Honduras
JM	Jamajka
MX	Meksiko
MS	Montserrat
NI	Nikaragva
PA	Panama
PY	Paragvaj
PE	Peru
PR	Portoriko
KN	Sveti Kristofor i Nevis
LC	Sveta Lucija
MF	Sveti Martin (Francuski dio)
PM	Sveti Petar i Mikelon
VC	Sveti Vincent i Grenadini
BL	Sveti Bartolomej
SX	Sveti Martin
SR	Surinam
TT	Trinidad i Tobago
TC	Ostrva Turks i Caicos
US	Sjedinjene Američke Države
UY	Urugvaj
VI	Američka Djevičanska Ostrva
VE	Venecuela

OKEANIA	
Šifra države	Naziv države
AS	Američka Samoa
AU	Australija
CX	Božićni otok (AU)
CC	Kokosovi otoci (Keeling)
CK	Kukovi otoci
FM	Federativne države Mikronezije
FJ	Fidži
PF	Francuska Polinezija
GU	Guam (US)
HM	Herd i arhipelag MekDonald (otok Heard i otoci MekDonald)
KI	Kiribati
MH	Maršalova Ostrva
NR	Nauru
NC	Nova Kaledonija
NZ	Novi Zeland
NU	Niue
NF	Ostrvo Norfolk
MP	Sjeverna Marijanska Ostrva
PW	Palau
PG	Papua Nova Gvineja
PN	Pitkernska Ostrva uključuje otok Ducie Henderson i Oeno
WS	Samoa
SB	Solomonski otoci
TK	Tokelau
TO	Tonga
TV	Tuvalu
UM	Ujedinjene Države Manjih Pacifičkih Otoka
VU	Vanuatu
WF	Ostrva Valis i Futuna

AFRIKA	
Šifra države	Naziv države
DZ	Alžir
AO	Angola
BJ	Benin
BW	Bocvana
BF	Burkina Faso
BI	Burundi
CM	Kamerun
CV	Cape Verde
CF	Centralnoafrička Republika
TD	Čad
KM	Komori
CG	Kongo
CI	Obala Slonovače
CD	Demokratska Republika Kongo
DJ	Džibuti
EG	Egipat
GQ	Ekvatorijalna Gvineja
ER	Eritreja
ET	Etiopija
GA	Gabon
GM	Gambia
GH	Gana

GN	Gvineja
GW	Gvineja-Bisao
KE	Kenija
LS	Lesoto
LR	Liberija
LY	Libija
MG	Madagaskar
MW	Malavi
ML	Mali
MR	Mauritanija
MU	Mauricijus
YT	Majote
MA	Maroko
MZ	Mozambik
NA	Namibija
NE	Niger
NG	Nigerija
RW	Ruanda
SH	Sveta Helena
ST	Sao Tome i Principe (sveti Toma i Prinsipe)
SN	Senegal
SC	Sejšeli
SL	Sijera Leone
SO	Somalija
ZA	Južnoafrička Republika
SS	Južni Sudan
SD	Sudan
SZ	Svazilend
TZ	Tanzanija
TG	Togo
TN	Tunis
UG	Uganda
EH	Zapadna Sahara
ZM	Zambija
ZW	Zimbabve

AZIJA	
Šifra države	Naziv države
AF	Afganistan
AM	Armenija
AZ	Azerbejdžan
BH	Bahrein
BD	Bangladeš
BT	Butan
IO	Britanska teritorija Indijskog okeana
BN	Brunej
KH	Kambodža
CN	Kina (uključujući Hong Kong)
TL	Istočni Timor
GE	Gruzija
IN	Indija
ID	Indonezija
IR	Iran
IQ	Irak
IL	Izrael
JP	Japan
JO	Jordan
KZ	Kazahstan
KW	Kuvajt

KG	Kirgistan
LA	Laos
LB	Liban
MO	Macao
MY	Malezija
MV	Maldivi
MN	Mongolija
MM	Mijanmar
NP	Nepal
KP	Sjeverna Koreja
OM	Oman
PK	Pakistan
PS	Palestinska teritorija
PH	Filipini
QA	Katar
SA	Saudijska Arabija
SG	Singapur
KR	Južna Koreja
LK	Šri Lanka
SY	Sirija
TW	Tajvan
TJ	Tadžikistan
TH	Tajland
TM	Turkmenistan
AE	Ujedinjeni Arapski Emirati
UZ	Uzbekistan
VN	Vijetnam
YE	Jemen

PRILOG 2: SPISAK GRADOVA/OPĆINA (entitet: 1 – FBiH; 2 – RS; 3 – Brčko Distrikt;)

Šifra grada/općine	Entitet	Naziv grada/općine
10049	1	Grad Bihać
10227	1	Cazin
11118	1	Velika Kladuša
11240	1	Bužim
11428	1	Bosanska Krupa
11436	1	Bosanski Petrovac
11509	1	Ključ
11541	1	Sanski Most
10146	1	Bosansko Grahovo
10308	1	Tomislavgrad
10359	1	Glamoč
10588	1	Livno
11517	1	Kupres
11614	1	Drvar
11282	1	Domaljevac-Šamac
11525	1	Odžak
11533	1	Orašje
10014	1	Banovići
10391	1	Gradačac
10499	1	Kladanj
10600	1	Lukavac
10987	1	Srebrenik
11088	1	Grad Tuzla
11215	1	Živinice
11231	1	Čelić
11258	1	Doboj-Istok
11312	1	Sapna
11339	1	Teočak
11479	1	Gračanica
11495	1	Kalesija
10189	1	Breza
10448	1	Kakanj
10634	1	Maglaj
10715	1	Olovo
11045	1	Tešanj
11100	1	Vareš
11126	1	Visoko
11177	1	Zavidovići
11185	1	Grad Zenica
11207	1	Žepče
11266	1	Doboj-Jug
11622	1	Usora
11444	1	Foča
11452	1	Goražde
11576	1	Pale FBiH
10197	1	Bugojno
10219	1	Busovača

Uputstvo za prikupljanje podataka i popunjavanje upitnika za Anketu o privatnim i poslovnim putovanjima

Šifra grada/općine	Entitet	Naziv grada/općine
10294	1	Donji Vakuf
10324	1	Fojnica
10375	1	Gornji Vakuf-Uskoplje
10472	1	Kiseljak
10545	1	Kreševo
10774	1	Novi Travnik
11061	1	Travnik
11142	1	Vitez
11274	1	Dobretići
11487	1	Jajce
10243	1	Čapljina
10260	1	Čitluk
10421	1	Jablanica
10529	1	Konjic
10685	1	Neum
10766	1	Prozor
11304	1	Ravno
11410	1	Grad Mostar
11606	1	Stolac
10405	1	Grude
10570	1	Grad Široki Brijeg
10626	1	Ljubuški
10731	1	Posušje
10839	1	Centar Sarajevo
10847	1	Hadžići
10863	1	Ilijaš
10871	1	Novi Grad Sarajevo
10928	1	Vogošća
11550	1	Ilidža
11568	1	Novo Sarajevo
11584	1	Stari Grad Sarajevo
11592	1	Trnovo FBiH
20010	2	Grad Banja Luka
20125	2	Gradiška
20184	2	Istočni Drvar
20222	2	Jezero
20257	2	Kneževo
20265	2	Kozarska Dubica
20273	2	Kostajnica
20281	2	Kotor Varoš
20290	2	Krupa na Uni
20303	2	Kupres
20311	2	Laktaši
20362	2	Mrkonjić Grad
20397	2	Novi Grad
20435	2	Oštra Luka
20460	2	Petrovac
20486	2	Grad Prijedor

Šifra grada/općine	Entitet	Naziv grada/općine
20494	2	Prnjavor
20508	2	Ribnik
20559	2	Srbac
20648	2	Čelinac
20672	2	Šipovo
20036	2	Grad Bijeljina
20052	2	Bratunac
20095	2	Vlasenica
20109	2	Vukosavlje
20150	2	Donji Žabar
20168	2	Zvornik
20320	2	Lopare
20346	2	Milići
20427	2	Osmaci
20567	2	Srebrenica
20605	2	Ugljevik
20664	2	Šekovići
20079	2	Brod
20133	2	Derвента
20354	2	Modriča
20451	2	Pelagićevo
20478	2	Petrovo
20575	2	Teslić
20656	2	Šamac
20699	2	Stanari
20702	2	Grad Doboј
20087	2	Višegrad
20176	2	Istočna Ilidža
20206	2	Istočni Stari Grad
20214	2	Istočno Novo Sarajevo
20443	2	Pale
20516	2	Rogatica
20524	2	Rudo
20532	2	Sokolac
20621	2	Han Pijesak
20249	2	Kalinovik
20419	2	Novo Goražde
20591	2	Trnovo RS
20613	2	Foča
20630	2	Čajniče
20028	2	Berkovići
20044	2	Bileća
20117	2	Gacko
20192	2	Istočni Mostar
20338	2	Ljubinje
20389	2	Nevesinje
20583	2	Grad Trebinje
30163	3	Brčko